

PREHĽAD PRÁVNÝCH PREDPISOV

Zmeny v zákone o obecnom zriadení časť I.

Milé kolegyně, vážení kolegovia,

v tomto čísle komunálneho spravodajcu sme pre Vás spracovali úvodný prehľad všetkých zmien týkajúcich sa novely zákona o obecnom zriadení a tiež sa venujeme zmenám týkajúcim sa orgánov obce.

Na aktuálne vydanie nadväzuje Komunálny spravodajca číslo 8/2018, ktorý je druhou časťou a teda pokračovaním v ďalších častiach novely obecného zriadenia vrátane vzoru úvodnej strany VZN a vzoru zásad odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva..

Michal Sýkora, predseda ZMOS

Predmet:

- zmeny v zákona o obecnom zriadení

I. Východiská

Dňa 9. marca 2018 bol v Zbierke zákonov SR vyhlásený zákon č. 70/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Novela zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších nadobúda účinnosť od 1. apríla 2018.

II. Teória a výklad

Nová právna úprava obsahuje:

- 1) **právny režim pričlenenia obce k inej (susediacej) obci**, upravuje sa aj postup pri poskytovaní jednorazového finančného príspevku zo štátneho rozpočtu susediacej obci na podporu plynulého výkonu jej samosprávy po vykonanom pričlenení obce, ktorá nemá orgány obce,
- 2) **vymedzenie dosiaľ v právnom poriadku chýbajúcej definície verejného priestranstva**,
- 3) **precizovanie problematiky vzťahu obce a štátu**, ak obec dlhodobo nevykonáva štátnu správu, ktorá jej bola zverená zákonom,
- 4) **úpravy týkajúce sa orgánov obce – obecného zastupiteľstva obce**,
- 5) **úpravy týkajúce sa orgánov obce – starostu obce**,
- 6) **úpravy týkajúce sa orgánov obce – hlavného kontrolóra obce**,
- 7) **spresňuje sa postup obce pred konaním miestneho referenda**,

8) viaceré nové riešenia i spresnenia ustanovení zákona o obecnom zriadení.

Ad. 4) Úpravy týkajúce sa orgánov obce – obecného zastupiteľstva obce

- V § 4 ods. 3 písm. b) sa samosprávna pôsobnosť obce dopĺňa o vyhlasovanie dobrovoľnej zbierky:

„(3) Obec pri výkone samosprávy najmä

b) zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce; vyhlasuje dobrovoľnú zbierku,“ čo sa zveruje do kompetencie obecného zastupiteľstva v § 11 ods. 4 písm. b):

„Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené schvaľovať rozpočet obce a jeho zmeny, kontrolovať jeho čerpanie a schvaľovať záverečný účet obce, vyhlásiť dobrovoľnú zbierku a ustanoviť jej podmienky“.

Obecné zastupiteľstvo v uznesení, ktorým vyhlási dobrovoľnú zbierku, zároveň ustanoví podmienky jej vykonania (zákon č. 162/2014 Z. z. o verejných zbierkach a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa nevzťahuje na obce). Podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov príjmom rozpočtu obce je aj výnos dobrovoľnej zbierky v prospech obce.

- V § 11 ods. 2 písm. b):

„(2) Funkcia poslanca je nezlučiteľná s funkciou zamestnanca obce, v ktorej bol zvolený; to neplatí, ak zamestnanec obce je dlhodobo uvoľnený na výkon funkcie poslanca, 10aa)“

dochádza k odstráneniu stavu, keď zamestnanec obce bol nútený v prípade zvolenia za poslanca obecného zastupiteľstva alebo starostu obce skončiť svoj pracovný pomer s obcou, z dôvodu nezlučiteľnosti funkcií, a to tak, že obec ako zamestnávateľ dlhodobo uvoľní zamestnanca na výkon verejnej funkcie poslanca obecného zastupiteľstva alebo starostu obce (podľa § 136 Zákonníka práce ide o prekážku v práci na strane zamestnanca, ktorý má nárok na pracovné voľno bez náhrady mzdy a pracovný pomer sa mu zachová).

- Novelou dochádza k upresneniu postupu obecného zastupiteľstva pri schvaľovaní návrhu programu zasadnutia na začiatku zasadnutia v §12 ods. 5:

„(5) Obecné zastupiteľstvo schvaľuje návrh programu zasadnutia na začiatku zasadnutia. Najprv sa hlasuje o bodoch návrhu programu podľa odseku 4. Na zmenu návrhu programu zasadnutia obecného zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov. Ak starosta odmietne dať hlasovať o návrhu programu...“, kde sa najprv hlasuje o bodoch návrhu programu, ktorý pripravil starosta a zverejnil 3 dni pred zasadnutím obecného zastupiteľstva. Na zmenu takto zverejneného návrhu programu zasadnutia obecného zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov. Zmenou návrhu programu zasadnutia obecného zastupiteľstva sa rozumie doplnenie alebo vypustenie bodu v návrhu tohto programu (vrátane aj zmeny poradia jednotlivých bodov programu), ktorý bol zverejnený podľa § 12 ods. 4 zákona o obecnom zriadení.

- Mení sa § 12 ods. 7:

„(7) Obecné zastupiteľstvo rokuje vždy v zbore. Spôsobilé rokovať a uznášať sa je vtedy, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. Na prijatie uznesenia obecného zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, ak časť vety za bodkočiarkou, odsek 5, § 13 ods. 8, § 18a ods. 3 a 10, § 20a ods. 4 a § 20b ods. 5 alebo osobitný zákon neustanovuje inak; na prijatie nariadenia je potrebný súhlas trojštatinovej väčšiny prítomných poslancov.

Na prijatie uznesenia obecného zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, ak:

- § 12 ods. 5 zákona o obecnom zriadení,
 - § 13 ods. 8 zákona o obecnom zriadení,
 - § 18a ods. 3 a 10 zákona o obecnom zriadení,
 - § 20a ods. 4 a § 20b ods. 5 zákona o obecnom zriadení,
 - alebo osobitný zákon
- neustanovuje inak,

Vypúšťa sa ustanovenie o zvolaní nového zasadnutia obecného zastupiteľstva v 14 dňovej lehote, ak obecné zastupiteľstvo nie je spôsobilé rokovať a uznášať sa. V takom prípade sa uplatní postup, že na takto

zvolané zastupiteľstvo (ktoré sa neuskutočnilo sa) „sa neprihliada“ a teda nové zasadnutie obecného zastupiteľstva podľa § 12 ods. 1 zákona zvolá starosta tak, aby sa konalo v lehote do 3 mesiacov od naposledy konaného zasadnutia obecného zastupiteľstva.

- Vypúšťa sa ustanovenie o vypočítaní poradného orgánu obecným zastupiteľstvom pred prijatím rozhodnutia vo veci v § 12 ods. 8:

nie je dôvodné zákonom ukladať povinnosť obecnému zastupiteľstvu zisťovať pred každým rozhodnutím vo veci stanovisko svojho poradného orgánu, ktorý zriadilo. Táto zmena však nebráni obecnému zastupiteľstvu zistiť stanovisko svojho poradného orgánu v konkrétnom prípade, ak to uzná za vhodné.

- V §15 sa vkladá odsek 4, ktorý znie:

„(4) Členovi komisie, ktorý nie je poslanec, možno poskytnúť odmenu v kalendárnom roku najviac jednu polovicu mesačného platu starostu bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny;13) to sa vzťahuje aj na člena výboru mestskej časti, ktorý nie je poslanec.“

Ustanovuje sa maximálna výška odmeny, ktorú možno poskytnúť v kalendárnom roku členovi komisie obecného zastupiteľstva a členovi výboru mestskej časti, ktorí nie sú poslanci, a to vo výške najviac jednej polovice mesačného platu starostu bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.

- V § 25 ods. 5 sa vypúšťa ustanovenie o poskytovaní odmien poslancom obecného zastupiteľstva:

„(5) Funkcia poslanca sa zásadne vykonáva bez prerušenia pracovného alebo obdobného pomeru. Poslancovi patrí náhrada skutočných výdavkov, ktoré mu v súvislosti s výkonom funkcie poslanca vznikli, podľa osobitných predpisov platných pre zamestnancov v pracovnom pomere.“ a nahrádza sa novou úpravou predmetnej problematiky v § 25 ods. 8, ktorý znie: *„Poslancovi možno poskytnúť odmenu najmä vzhľadom na úlohy a časovú náročnosť výkonu funkcie podľa zásad odmeňovania poslancov, **najviac však v kalendárnom roku jeden mesačný plat starostu bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.**“*

Odmena poslanca obecného zastupiteľstva sa odvíja vždy od základného mesačného platu starostu obce. (a teda bez započítania prípadného zvýšenia platu starostu obce podľa § 4 ods. 2 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov, ako aj bez ohľadu na skutočnosť, že ak starosta obce je zároveň poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, počas poberania platu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky patrí starostovi obce len plat najviac v sume minimálnej mzdy).

- V §25 ods.7 sa vymedzuje postavenie poslanca, ktorý je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania na výkon funkcie zástupcu starostu:

*„Poslancovi, ktorý je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania na výkon funkcie zástupcu starostu, **patrí plat od obce**; jeho pracovný pomer v doterajšom zamestnaní zostáva zachovaný za podmienok podľa osobitného predpisu. **Poslanec podľa prvej vety sa považuje** na účely tvorby a použitia sociálneho fondu, dovolenky a cestovných náhrad **za zamestnanca v pracovnom pomere a obec sa považuje za zamestnávateľa**. Na sociálne poistenie a zdravotné poistenie poslanca podľa prvej vety sa vzťahujú osobitné predpisy.“*

- Rozširujú sa povinnosti poslanca obecného zastupiteľstva o novú povinnosť, ktorou je prehlbovanie svojich vedomostí na účel kvalitnejšieho plnenia úloh súvisiacich s výkonom tejto funkcie.

- Informačná povinnosť poslanca obecného zastupiteľstva vo vzťahu k voličom sa presunula do povinností poslanca podľa §25 ods. 1.

Ad. 5) Úpravy týkajúce sa orgánov obce – starostu obce

- Po novom aj starosta obce môže zvolať zhromaždenie obyvateľov obce alebo jej časti na prerokovanie vecí územnej samosprávy podľa § 11b:

„Obecné zastupiteľstvo alebo starosta môže zvolať zhromaždenie obyvateľov obce alebo jej časti na prerokovanie vecí územnej samosprávy, ak § 2aa ods. 2 neustanovuje inak.“

- Vypúšťa sa povinnosť starostu obce prerokovať pozastavenie výkonu uznesenia obecného zastupiteľstva v obecnej rade podľa § 12 ods. 6:

„(6) Starosta môže pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre obec zjavne nevýhodné tak, že ho nepodpíše v lehote podľa § 12 ods. 10“.

- V prípade pozastavenia výkonu uznesenia obecného zastupiteľstva starostom obce v § 12 ods. 8 sa lehota na potvrdenie pozastaveného uznesenia obecného zastupiteľstva predlžuje z dvoch na tri mesiace.

- Spresňuje sa formulácia ustanovenia §13a ods. 1 písm. h) týkajúceho sa zániku mandátu starostu obce v dôsledku inkompatibility niektorých funkcií.

- Vypúšťa sa dôvod na obligatórne vyhlásenie miestneho referenda o odvolaní starostu obce v § 13a ods. 3 písm. a) druhý bod, ak hrubo alebo opakovane zanedbáva svoje povinnosti, porušuje ústavu a iné všeobecne záväzné právne predpisy:

„(3) Obecné zastupiteľstvo

a) vyhlási miestneho referenda o odvolaní starostu, ak 1. o to petíciu požiadajú aspoň 30% oprávnených voličov, 12)

Ad. 6) Úpravy týkajúce sa orgánov obce – hlavného kontrolóra obce

- Vypúšťa sa povinnosť obcí v §18b uzatvoriť medzi sebou verejnoprávnu zmluvu, ak hlavný kontrolór má vykonávať činnosť pre tieto obce:

„Hlavný kontrolór môže vykonávať kontrolnú činnosť pre viaceré obce. Hlavného kontrolóra volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo každej obce, v ktorej hlavný kontrolór má vykonávať kontrolnú činnosť.“

- Spresňuje sa spôsob určovania platu hlavného kontrolóra obce v §18c ods. 1:

„(1) Plat hlavného kontrolóra je súčin priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a koeficientu podľa počtu obyvateľov obce k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorý je v obci a) ... i)“ týkajúci sa údajov o počte obyvateľov obce, kde sa ustanovil rozhodujúci deň v kalendárnom roku na zistenie počtu obyvateľov obce podľa údajov príslušného ústredného orgánu štátnej správy. „Plat hlavného kontrolóra je **súčin priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a koeficientu podľa počtu obyvateľov obce k 31. decembru** predchádzajúceho kalendárneho roka podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorý je v obci a)...)“

- Zmenili sa úlohy hlavného kontrolóra v § 18f ods. 1 písm. g) a h):

„(1) Hlavný kontrolór

g) vybavuje sťažnosti, ak tak ustanovuje štatút obce,

h) je povinný vykonať kontrolu, ak ho o to požiadajú obecné zastupiteľstvo alebo starosta, ak vec neznesie odklad,“

a to tie, že hlavný kontrolór vybavuje sťažnosti, ak tak ustanovuje štatút obce – keďže zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov, v § 11 ods. 1 ustanovuje, že vybavovanie sťažností orgán verejnej správy upraví vnútorným predpisom. Ďalej má povinnosť vykonať kontrolu na podnet starostu obce, ak vec neznesie odklad.

Vydáva: ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Redakčná rada: Michal Sýkora, predseda • JUDr. Jozef Sotolář, podpredseda • PhDr. Michal Kaliňák, tajomník

www.zmos.sk, EV 5286/15